

Métis – základní škola s.r.o.

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Identifikační údaje

Métis – základní škola s.r.o., Pod Balkánem 599/2, Praha 9, 190 00
IČO: 24308404

OBSAH

1. Poslání školní družiny
2. Délka a časový plán vzdělávání
3. Cíle výchovně vzdělávací práce
4. Materiální, personální a ekonomické podmínky
5. Podmínky přijímání žáků, průběh a ukončování výchovně vzdělávacího procesu
6. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí
7. Metody a formy výchovně vzdělávací práce
8. Obsah výchovně vzdělávací práce
9. Podmínky pro činnost žáků s SVP a žáků nadaných

1. Poslání školní družiny

Školní družina je školské zařízení, které je vnímáno jako přechod mezi vyučováním a pobytem dítěte v rodině a má funkci výchovně vzdělávací, relaxační, regenerační, kompenzační a sociální.

Naše školní družina nabízí:

- bezpečný a přátelský prostor
- otevřenost a toleranci
- nestresující, estetické prostředí
- podnětný, rozmanitý program
- aktivity rozvíjející kreativitu
- činnosti podporující projevy individuálního nadání, ale i pocit sounáležitosti při týmové práci
- podporu iniciativy, nápaditosti a samostatnosti
- možnost setkávání s postiženými dětmi

Školní družina usiluje o výchovu všestranně harmonicky rozvinutého člověka. Formou cílené motivace, a nabídkou alternativních aktivit v širším časovém úseku, se snaží zapojit nenásilnou formou žáky do všech nabízených činností. Vyšším posláním je vytváření návyků na účelné trávení volného času.

Činnosti jsou členěny na:

- průběžné (odpočinkové a rekreační)
- pravidelné (zájmové)

Součástí programu ŠD je i příležitostná činnost a příprava na vyučování. Ta je uskutečňovaná většinou formou didaktických her a práce s encyklopediemi, časopisy, výukovými programy na PC, nebo začleněním do jiných, většinou zájmových činností.

2. Délka a časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program zájmového vzdělávání je sestaven pro žáky prvního stupně základní školy. S programem se může operativně pracovat a obohacovat témata během dlouhodobé docházky účastníků do školského zařízení.

Vzdělávání je rozděleno do 4. základních bloků podle ročních období a návaznosti ŠVP školy.

Září–listopad: Podzim

- Práce s textem
- Vyprávění zážitků
- Individuální kresba, tvorba draků
- Venkovní hry
- Podzimní dny, střídání počasí

Prosinec–leden: zima

- Vánoce, jejich význam, tradice
- Zimní sporty

- Masopust
- Stravovací návyky

Únor–duben: Jaro

- Co se děje v přírodě
- Venkovní hry
- Den Země

Květen–červen: Léto

- Těšíme se na prázdniny
- Venkovní hry
- Zahradní slavnost s rodiči
- Bezpečnost o prázdninách

3. Cíle výchovně vzdělávací práce

Ve školní družině nejsou hlavní součástí výchovné práce vědomosti žáků, ale zejména sociální dovednosti. Nejde o školní výkon žáka, jde zejména o kvalitu jeho sociálních vztahů k vrstevníkům.

Výchovně vzdělávací proces ve školní družině přispívá k rozvoji klíčových kompetencí každého jedince. Cílem je navázat na základy položené ve vzdělávání předškolním a vhodně doplňovat kompetence získávané při výchově v rodině a školní výuce. Vše je založeno na přímých zážitcích z činnosti družiny a propojeno s reálnými životními situacemi. Soubor znalostí, schopností a dovedností slouží k vytváření postojů a hodnot

Klíčové kompetence, které si žák buduje v průběhu výchovně vzdělávacího cyklu ve školní družině:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a interpersonální
- kompetence občanské a činnostní
- kompetence k trávení volného času

Kompetence k učení:

- učí se spontánně, ale také vědomě
- klade si otázky, hledá na ně odpovědi
- informace vybírá z různých zdrojů /sdělovací prostředky, literatura, vlastní i cizí zkušenost /
- samostatně pozoruje konkrétní jev /společenský, přírodní.../, vyvozuje z něj poučení
- získané vědomosti dává do souvislostí
- zkušenosti uplatňuje v praxi
- odhadne své schopnosti k dané činnosti
- započatou práci dokončí
- snaží se zdokonalit, hodnotit sám sebe /své pokroky i nedostatky/
- objektivně porovná výsledky své práce s výsledky práce vrstevníků, dokáže ocenit práci druhých

Kompetence k řešení problémů:

- dokáže rozpoznat závažnost problému
- odhadne svoje síly k vyřešení daného problému
- při řešení vychází z předchozí zkušenosti
- chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná řešení
- spontánně vymýšlí řešení nová
- vysvětlí a obhájí svoje postupy při řešení problému
- dokáže uznat svoji chybu, dát přednost vhodnějšímu postupu, omluvit se

Kompetence komunikativní:

- ovládá řeč, rozšiřuje si slovní zásobu četbou, poslechem
- začíná kontakt přiměřeným pozdravem
- používá zdvořilostní fráze
- rozlišuje spisovnou a hovorovou řeč
- rozliší cizí jazyk od jazyka mateřského
- snaží se o aktivní naslouchání druhým, ale neskáče do řeči
- vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, otázky a odpovědi
- vhodně používá vyhledané či získané informace
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- dokáže vyjádřit své pocity nejen řečí, ale i vhodnými gesty
- komunikace je kultivovaná, nepoužívá vulgarismy

Kompetence sociální a interpersonální:

- váží si sám sebe a svých dovedností, ocení přednosti druhých
- o svých činech samostatně rozhoduje a uvědomuje si odpovědnost za důsledky svého chování
- rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu a šikanu
- nevhodným společenským jevům se dokáže bránit, nestydí se požádat o pomoc
- má přirozený respekt ke starším
- je ohleduplný, pomáhá mladším, hendikepovaným, není lhostejný k problémům druhých
- ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit, obhájit svůj názor, ale i podřídit se názoru většiny
- snaží se ovládnout emoce ve vypjatých situacích
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

Kompetence občanské a činnosti:

- účastní se plánování činností, rozhoduje se svobodně při jejich výběru na základě svých schopností a dovedností, aktivně se zapojuje, řídí svoji činnost a také ji hodnotí
- spoluvytváří pravidla společného soužití, dodržuje je
- váží si výsledků práce a úsilí druhých, záměrně je nepoškozuje
- uvědomuje si svoji spoluzodpovědnost za bezpečnost prostředí, ve kterém žije, podílí se na jeho vytváření a udržování
- je si vědom, že má svá práva i povinnosti, ctí práva druhých
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, práci dokončuje

Kompetence k trávení volného času:

- rozlišuje vhodné a nevhodné nabídky k trávení volného času
- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- vybírá si zájmové činnosti dle svých vloh
- rozvíjí své zájmy v individuálních i skupinových činnostech
- posiluje své slabší stránky s pomocí nadanějších vrstevníků, rozvíjí svoje nadání v činnostech, ve kterých vyniká
- rozvíjí si schopnost spolupracovat v týmu a nabízet využití svých předností v jeho prospěch

K naplňování jednotlivých kompetencí v plné šíři dochází postupně, každé dítě je individualita, která vyžaduje osobitý přístup.

4. Materiální, personální a ekonomické podmínky

Na základě ustanovení zákona č. 561/2004 Sb. a vyhlášky č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání škola zřizuje oddělení školní družiny. Každé je naplňováno do počtu 30 pravidelně docházejících zapsaných žáků. Kapacita je 90 žáků.

Podmínky materiální:

- školní družina má k dispozici tři místnosti, které v dopoledních hodinách slouží jako třídy, herní prostor je i na chodbách
- hygienické zařízení je umístěno na stejné chodbě jako učebny
- nábytek v učebnách lze uspořádat tak, aby vyhovoval i skupinové práci účastníků školní družiny během odpoledne
- klidové zóny nejsou, vzhledem ke stísněným prostorám, vytvořeny
- k nenáročným hrám na chodbách lze využívat lavičky a karimatky
- je zde dostatečné množství stolních her, stavebnic, skládaček a hraček i výtvarný materiál je uložen ve skříni a úložných prostorách v kabinetu pro družinu

- ke spontánním klidovým činnostem jsou využívány koberce v učebnách, popřípadě lavice

Podmínky personální:

- v odděleních družiny pracují vychovatelé s odpovídající kvalifikací, DVPP – průběžně se vzdělávají prostřednictvím webinářů, aktuálně nabízených školení.
- vytvářejí žákům otevřené, bezpečné a komunikativní prostředí
- připravují pestrý výchovně vzdělávací program
- podporují dodržování pravidel společenského chování, upevňují hygienické návyky žáků
- respektují zákonnými zástupci nastavený životní styl, udržují s nimi písemný i osobní kontakt, vycházejí jim vstříc
- dbají na prezentaci družinové práce v prostorách školy

Podmínky ekonomické:

- školní družina využívá vybavení učeben
- nákup pomůcek a vybavení je hrazen z příspěvku – školné od zákonných zástupců
- mzda vychovatelů je zabezpečena částečně ze státních dotací a z dále ze „školného“ od zákonných zástupců
- bezplatné zájmové vzdělávání

5. Podmínky přijímání žáků, průběh a ukončování výchovně vzdělávacího procesu

- školní družina je určena zejména žákům prvního stupně základní školy přihlášeným k pravidelné denní docházce
 - přihlašování (vyplnění přihlášky s uvedením rozsahu docházky a způsobu odchodu z družiny) a odhlašování žáků je prováděno na základě písemné žádosti zákonného zástupce, žák je přijat na jeden školní rok
 - o zařazení žáka do školní družiny rozhoduje ředitelka školy
 - omluvu nepřítomnosti a odchylky od docházky sdělují rodiče písemně vychovatelce
 - provozní doba je od 7,30 do 8,55 a od 12,40 do 17,15 hodin
 - odchody dětí jsou uvedeny v zápisovém lístku – dítě může odcházet samostatně v uvedený čas, pokud nastane změna, tak toto sdělí zákonný zástupce písemně formou sms/mailu nebo si dítě vyzvedává zákonný zástupce ve škole (předá mu ho vychovatel/ka)
 - pokud žáka nevyzvedne pověřená osoba do 17,15 hodin, tak je telefonicky daná osoba kontaktována
 - nedodržení provozu školní družiny je závažným porušením vnitřního řádu školní družiny a ředitelka školy může v opakujících se případech zahájit řízení o vyloučení žáka ze školní družiny
 - nastane-li situace, že se nepodaří kontaktovat žádnou z osob na přihlášce, je na žáka, který zůstal v družině bez jakéhokoliv zázemí, nahlíženo jako na dítě vyžadující okamžitou pomoc (zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí). Proto vychovatelka o

vzniklé situaci informuje vedení školy a poté Policii ČR. Dítě je prostřednictvím policie předáno příslušnému sociálnímu odboru.

- činnosti družiny se mohou zúčastnit i žáci nezařazení do ŠD, pokud není v danou chvíli přítomen plný počet stanovený pro skupinu
- do družiny mohou být dočasně umisťováni žáci, kteří do ní nejsou přihlášení, např. v době neplánovaného přerušení výuky a při dělených hodinách, nesmí však být překročen nejvýše povolený počet žáků v oddělení
- pokud žák soustavně porušuje školní řád, nekázní narušuje činnost ŠD, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních nebo dlouhodobě svévolně nenavštěvuje družinu, může být rozhodnutím ředitelky školy vyloučen
- zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo vůči ostatním žákům se považují za zvláště závažné, zaviněné porušení povinností. Dopustí-li se žák takového jednání, oznámí ředitelka školy tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděla.

6. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí

Školní družina dbá na bezpečnost žáků, dodržení vhodných hygienických podmínek a ochranu jejich fyzického i psychického zdraví.

Popis podmínek pro bezpečné působení:

- odpolední svačinu, včetně nápojů, si (dle uvážení rodičů) nosí z domu, rovněž je ve škole zajištěn potřebný pitný režim
- místnosti družiny jsou prostorné, světlé, dobře větratelné, s tekoucí teplou i studenou vodou
- vybavení je pravidelně kontrolováno z hlediska bezpečnosti
- s pravidly BOZ jsou žáci seznámeni na začátku školního roku; s pravidly pobytu na ulici, v přírodě a v učebnách průběžně; poučení je zaznamenáno do pedagogické dokumentace
- s obsahem vnitřního řádu školní družiny jsou seznámeni žáci i zákonní zástupci
- pro žáky jsou zpracována stručná srozumitelná pravidla chování, která jsou spolu s vnitřním řádem školní družiny vyvěšena na chodbě v přízemí
- Žák bezprostředně hlásí nevolnost, úraz pedagogickému dohledu
- v případě úrazu je žákovi poskytnuta okamžitá první pomoc, ve složitějších případech je kontaktován zákonný zástupce (jiný dospělý člověk)
- jsou učiněna všechna opatření, aby nebezpečí úrazu bylo minimalizováno
- psychosociální podmínky jsou nastaveny tak příznivě, aby žáci cítili vstřícnost, toleranci, uznání a sounáležitost
- družina je prostředím ochrany před násilím a šikanou, jsou zde potlačovány i další patologické jevy
- je dodržován princip demokratického společenství

- důraz je kladen i na respekt a naplňování potřeb jedince

7. Metody a formy výchovně vzdělávací práce

Zájmové vzdělávání, které provádí naše školní družina, probíhá především vlastní činností žáků, jejich komunikací s okolím a získávání vlastní zkušenosti. Vše je založeno na přímých zážitcích z činnosti, vycházející částečně z individuální volby, dětské zvědavosti, potřeby zaměstnávat se, bavit se a sdílet se s ostatními.

Program je naplňován formou pravidelné zájmové činnosti (individuální, týmová práce a práce ve skupinách), nabídkou odpočinkových i spontánních aktivit.

Metody používané při neřízené, spontánní, činnosti:

- pozorování, získávání zkušeností prožitkem
- experimentování, předvádění
- hra, individuální práce
- vlastní tvorba (ruční práce), aktivizující hry
- práce ve dvojicích, ve skupině, partnerská „výuka“
- samostatné i skupinové řešení problémových situací
- hodnocení, sebehodnocení

Další metody používané při řízené činnosti:

- vyprávění, dramatizace, vycházka
- vyhledávání informací, řešení problémových situací
- rozhovor, diskuse, komunitní kruh, řízená diskuse v kruhu, skupinové sdílení
- prezentace výsledků a další

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje formou: pravidelné denní docházky, pravidelné docházky, nepravidelné docházky, příležitostné docházky.

Formy práce při spontánní činnosti:

- odpočinek v klidové zóně, četba knih a časopisů
- tematické hry (domov, rodina, škola, doprava...)
- konstruktivní hry se stavebnicemi
- stolní hry, skládání puzzle obrázku a mozaiky
- volné kreslení, omalovánky, doplňovačky
- dramatizace pohádek

Formy práce při činnosti řízené:

- vycházky s pozorováním

- technické práce s různými druhy materiálu (papír, textil, karton, přírodniny, plast...)
- rukodělné práce s využitím různých výtvarných technik (kresba, malba, koláž, dekupáž, modelování, lepení, šití, kašírování...)
- besedy
- práce s knihou
- soutěžní hry, didaktické hry
- hudebně pohybové hry
- TV chvilky
- sportovní hry
- výukové programy na PC

Oživením jsou příležitostné akce a projekty, které nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Součástí programu je i příprava na vyučování.

Při všech těchto aktivitách jsou respektovány požadavky na volný čas žáka:

- požadavek pedagogického ovlivnění volného času, kdy vychovatelka navozuje a motivuje činnost a oceňuje výkony žáků
- požadavek dobrovolnosti, kdy se žák zapojí do jemu přiměřené činnosti na základě vlastního zájmu a dobré motivace
- požadavek zajímavosti a zájmovosti, s prvkem pestrosti a neotřelých postupů, odlišných od postupů vyučovacích
- požadavek aktivity, kde je činnost volena tak, aby v nich mohly být přiměřeně úspěšní všichni žáci, aby se částečně podíleli na tvorbě a přípravě činnosti, na její realizaci i hodnocení
- požadavek citlivosti a citovosti, který závisí na prožívání kladných emocí v průběhu i po hodnocení ukončené činnosti, ale také návazný pocit radosti objevování nebo překonání překážek
- požadavek seberealizace, neboť činností žák objevuje svoje dobré stránky, je-li jeho snaha a jsou-li výsledky jeho práce kladně hodnoceny okolím

8. Obsah výchovně vzdělávací práce

Obsah výchovně vzdělávací práce, na základě požadavků pedagogiky volného času, navazuje na výuku ve škole, rozvíjí, prohlubuje a upevňuje vědomosti.

Žáci se snaží objevovat věci z nového úhlu pohledu, získávané vědomosti analyzovat, dávat je do souvislostí, řešit nové situace, problémy:

- získávají dovednosti a návyky, základy komunikace
- rozvíjejí poznání, že ačkoli jsme v mnoha ohledech odlišní, můžeme si rozumět
- máme svá práva, ale i povinnosti
- osvojují si pravidla společenského chování
- pracují v týmu, mladší napodobují modely chování starších
- rozvíjí svoje vnitřní kvality
- budují si hodnotový systém
- pěstují zdravý životní styl

Program školní družiny reflektuje vzdělávací obory základní školy zejména oblast Člověk a jeho svět. Je uplatňován integrovaný přístup plánování činností, náměty jsou sdružovány do tematických bloků.

9. Podmínky pro činnost žáků s SVP a žáků nadaných

Podle § 16 a § 17 zákona 561/2004 Sb. školského zákona je možné do školní družiny přijmout žáky se specifickými vzdělávacími potřebami nebo žáky nadané a je jim poskytována speciální péče v rámci možností ŠD.

Pro tyto žáky je třeba vytvořit v rámci ŠD zvláštní podmínky v oblasti:

- běžného prostředí a vybavení
- životosprávy
- psychosociálního klimatu
- pedagogického zajištění

Vychovatelé ŠD úzce spolupracují se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Jsou seznámeni se závěry odborného vyšetření žáka v poradenských zařízeních. Při vzdělávání těchto žáků probíhá také úzká spolupráce se zákonnými zástupci. Je zohledněno přiměřené zatížení v případě pohybových aktivit, vycházek. Třídní učitelé a zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu dítěte. Pokud to vzdělávání žáka vyžaduje, na základě zprávy poradenského zařízení vykonává činnost ve školní družině i asistent pedagoga.

6.Závěrečná ustanovení

Kontrolou provádění ustanovení této směrnice je pověřen zástupce ředitele školy.

Směrnice nabývá platnosti dne 2.9. 2025.

Směrnice nabývá účinnosti dne 2.9.2025.

Směrnice se vydává na dobu neurčitou.

V Praze dne 2.9.2025

Ing. Veronika Patrasová
ředitelka školy

PRAVIDLA BEZPEČNÉ DRUŽINY

1. PO PŘÍCHODU DO ŠKOLNÍ DRUŽINY ODKLÁDÁM AKTOVKU NA URČENÉ MÍSTO
2. NA OBĚD ODCHÁZÍM S VYCHOVATELKOU NEBO S UČITELKOU
3. DODRŽUJI HYGIENICKÉ ZÁSADY / UMÝVÁM SI RUCE PŘED JÍDLEM, PO POUŽITÍ WC, PO PRÁCI S VÝTVARNÝM MATERIÁLEM /
4. POKUD SE NECÍTÍM DOBŘE NEBO SE ZRANÍM, OKAMŽITĚ TO OZNÁMÍM PANÍ VYCHOVATELCE
5. PŘI ODCHODU Z MÍSTNOSTI OZNÁMÍM DŮVOD PANÍ VYCHOVATELCE
6. K VYBAVENÍ A ZAŘÍZENÍ ŠKOLNÍ DRUŽINY SE CHOVÁM ŠETRNĚ, S VÝTVARNÝM MATERIÁLEM NEPLÝTVÁM
7. S NŮŽKAMI A OSTRÝMI PŘEDMĚTY PRACUJI VELMI OPATRNĚ POD DOHLEDEM DOSPĚLÉ OSOBY
8. NA ŽEBŘINÁCH CVIČÍM POD DOHLEDEM PANÍ VYCHOVATELKY
9. NESMÍM SAMOSTATNĚ MANIPULOVAT S ELEKTRICKÝM ZAŘÍZENÍM, S OKNY
10. PŘI POBYTU MIMO PROSTORY DRUŽINY SE ŘÍDÍM POKYNY PANÍ VYCHOVATELKY
11. PŘED ODCHODEM Z DRUŽINY VRÁTÍM VYPŮJČENÉ, NEPOŠKOZENÉ HRAČKY A UKLIDÍM SI PRACOVNÍ MÍSTO
12. MOJI NEPŘÍTOMNOST VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ OMLOUVAJÍ RODIČE PÍSEMNĚ
13. V PROSTORÁCH ŠKOLY / DRUŽINA, ŠATNA, CHODBA/ NEBĚHÁM
14. PŘI ODCHODU ZE ŠKOLY SI UKLIDÍM PŘEZŮVKY NA URČENÉ MÍSTO